

Republika Srbija
Tužilaštvo za ratne zločine

UVODNA REČ TUŽIOCA ZA RATNE ZLOČINE VLADIMIRA VUKČEVIĆA

Centar „Sava“, Beograd, 2. decembar 2011.

KONFERENCIJA O ODGOVORNOSTI MEDIJA ZA RATNE ZLOČINE NA TERITORIJI BIVŠE JUGOSLAVIJE

Poštovani novinari, poštovane kolege i kolegice, dame i gospodo,

želim da vas pozdravim, da vam se zahvalim što ste se odazvali našem pozivu. Tema koja nas je ovde okupila za okruglim stolom je važna jer je postavljanje pitanja o odgovornosti medija u ratu na ovakav način zapravo mali istorijski čin.

Sklon sam da javnost uvek podsetim koliko je rad na istraživanju ratnih zločina i obezbeđivanju dokaznog materijala u krivičnim postupcima za ratne zločine izuzetno kompleksan jer se radi o činjenično i pravno najkomplikovanijim krivičnim delima. Zločini na prostorima bivše SFRJ odigrali su se pre 20 godina, a procesuiranje njihovih izvršilaca događa se u sadašnje vreme.

Istraživanje uloge medija koja je za posledicu mogla imati ratne zločine takođe seže 20 godina unazad. Dokazi su dostupni, mesto događaja takođe, svedoci i žrtve su tu. Prvo što vas može pokolebati je delikatnost ovog procesa jer zadire u osetljivi prostor slobode govora.

Novinari i demokratska javnost očekuju pravdu, kao satisfakciju za otpor rečima i slikama mržnje. Pištaljke koje su se u godinama otpora režimu Slobodana Miloševića i njegovoj propagandnoj mašineriji, još uvek se čuju.

Pored svih ovih pravnih dilema iako je meni kao tužiocu i pravniku uvek je zanimljivije da govorim o krivično pravnim aspektima mojih slučajeva međutim jasno je da ovaj predmet ima mnogo širi kontekst od čisto krivično pravnog. Jasno je i na prvi pogled da ovakav predmet i naše raspravljanje o odgovornosti medija u Srbiji posle toliko godina vuče nesporne sociološke i društvene posledice. Očigledno je da

specifičnost odgovornosti medija proizilazi iz više razloga među kojima se kao osnovni ističe pitanje suprotstavljenosti govora mržnje putem medija sa jedne strane i sloboda izražavanja medija kao jedno od osnovnih prava sa druge strane.

Kada se iz današnje perspektive sagledaju posledice oružanih sukoba jasno je da oni moraju da budu makar jednako poštovani, odnosno da sloboda izražavanja ne sme i ne može da bude apsolutna makar u slučajevima kada mediji svesno i ciljno koriste govor mržnje. Ona ne može da bude apsolutna kako ne bi imali situaciju da upravo osobe koje su putem svoje retorike doveli do masovnih zločina, patnji i razaranja kao što je naprimer Jozef Gebels ostali nekažnjeni.

Upravo zbog snage koju mediji imaju ukoliko se upotrebe za podsticanje ratnih zločina međunarodni krivični tribunali su shvatili važnost krivičnog gonjenja lica koja javnim nastupima podstrekavaju i podstiču na vršenje zločina.

Zbog svega što nas je istorija, nedavni događaji ali i međunarodna sudska praksa naučila smatram da je važno da pitanje podsticanja i pozivanja na vršenje ratnih zločina putem medija ne ostane neotvoreno. Ovo tužilaštvo smatra da ima obavezu da utvrdi da li je neko odgovoran za podsticanje i pozivanje na vršenje brutalnih ratnih zločina tokom 90-ih godina, ko je sebi uzimao za pravo da cele narode proglašava za neprijateljske i manje vredne i da pripadnike svog naroda podstiče na monstruozne zločine nad dojučerašnjim komšijama. Smatram da je moja dužnost kao tužioca da učinim sve da se slike i reči mržnje devedesetih nikada više ne ponove.

Hvala vam na pažnji.

TUŽILAC ZA RATNE ZLOČINE
Vladimir Vukčević